

Urząd Marszałkowski
Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Ludwik Rydygier

Ludwik Rydygier urodził się w 1850 roku jako syn właściciela majątku Dusocin Karola Riedigera. Po studiach medycznych na uniwersytetach w Griefswaldzie, Berlinie i Strasburgu oraz praktyce w Gdańsku, Griefswaldzie i Jenie, przeniósł się do Chełmna, gdzie kupił kamienicę przy ul. Dworcowej i zaadaptował ją na, wówczas, najnowocześniejszą klinikę na ziemiach polskich. Tu w ciągu 10 lat dokonał wielu nowatorskich zabiegów i operacji, które przeszły na zawsze do historii medycyny i część z których wykonywanych jest do dziś. Dzięki nim nazywany jest jednym z ojców współczesnej chirurgii.

Jako drugi na świecie w 1880 roku (po francuskim lekarzu Peanie) usunął pacjentowi zaatakowanemu przez nowotwór fragment żołądka. A pozostałą część połączył w nowatorski sposób z dwunastnicą. I to w czasach, gdy pacjentów usypiano eterem, a całym wyposażeniem chirurga był skalpel, haki i nici do zszywania ran. Rok później, z powodzeniem zastosował podobny zabieg, w przypadku kobiety cierpiącej na wrzody żołądka. Jest to metoda do dziś stosowaną w przypadku krwawień i perforacji.

Jego wszechstronność była niespotykana – przeprowadzał operacje gastrologiczne, ginekologiczne, urologiczne, a nawet zajmował się stawami rzekomymi. Ortopedią zajmował się zresztą kompleksowo, współpracując między innymi Robertem Kochem przy wykorzystywaniu tuberkuliny do leczenia gruźlicy kości. Swoją pracę rehabilitacyjną oparł na opisach innowacyjnych metod wykorzystywanych w zespoleniach i blokach kostnych.

Ponadto, niezwykle rozwinął dziedzinę ginekologii i urologii. Przeprowadzał operacje guzów jajników, szyjki macicy czy piersi. Jest też autorem pionierskiej metody, również zwanej metodą Rydygiera, usuwania gruczolu krokowego w przypadku gruczolaka, bez uszkodzenia cewki moczowej. Operował również tętniaki, zaproponował nowatorski dostęp do serca bez ingerencji w ciągłość opłucnej, wykonywał też zabiegi w zakresie chirurgii plastycznej. Jako pierwszy wykorzystywał płaty skórno-mięśniowe do rekonstrukcji różnorodnych tkanek.

Był także znakomitym organizatorem, dzięki niemu odbył się też pierwszy zjazd chirurgów polskich. Był dziekanem Wydziałów Lekarskich Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie i Uniwersytetu Lwowskiego, także rektorem tej drugiej uczelni. Dożyłotnio pełnił funkcję prezesa Towarzystwa Chirurgów Polskich. Zmarł w 1920 roku we Lwowie pozostawiając po sobie znaczny dorobek naukowy.

Jego imię nosi Wojewódzki Szpital Zespolony w Toruniu, bydgoskie Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Zakład Opieki Zdrowotnej w Chełmnie, a także ulice w Chełmnie,

Grudziądu i Bydgoszczy. Jest honorowym obywatelem Grudziądz i gminy Grudziądz. W Chełmnie znajduje się jego pomnik.

Opracowanie: Biuro Prasowe Urzędu Marszałkowskiego, marzec 2020 r.